

HR och utveckling

Kommunstyrelsen

Yttrande Remiss SOU 2020:57 Ett särskilt hedersbrott

Bakgrund

Regeringen beslutade den 18 juli 2019 att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att analysera och ta ställning till om det bör införas en särskild straffbestämmelse, med en egen brottsbeteckning, som uttryckligen tar sikte på hedersrelaterat våld och förtryck. Fagersta kommun har ombetts att lämna ett yttrande. HR- och utvecklingsavdelningen har tagit fram ett underlag till detta yttrande.

Ärendet

Utredningen konstaterar att det finns ett stort och ökande behov av att motverka hedersrelaterat våld och annat sådant förtryck. Det behöver därför införas en särskild brottstyp som tar sikte på upprepade hedersrelaterade gärningar som riktar sig mot samma brottsoffer. Utredningen bedömer att en sådan tydlig signal i strafflagstiftningen kommer att leda till en normbildande effekt som på sikt bidrar till att minska förekomsten av hedersrelaterat våld och annat sådant förtryck i samhället. Därför föreslås att det införs ett nytt särskilt hedersbrott i 4 kap. brottsbalken. För hedersbrott döms den som begår brottsliga gärningar i syfte att bevara eller återupprätta en persons eller familjs, släkts eller annan liknande grupps heder, om var och en av gärningarna utgjort led i en upprepad kränkning av den utsattes integritet och gärningarna varit ägnade att allvarligt skada hans eller hennes självkänsla. Straffskalan för den nya brottstypen ska vara densamma som för grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning.

En fråga som har övervägts har varit om det finns klandervärda gärningar med koppling till hedersmotiv som inte täcks av den brottskatalog som anges i förslaget och om fler klasser av gärningar i så fall borde kriminaliseras med beaktande av bland annat legalitetsprincipen. Med utgångspunkt i ett antal olika exempel på tänkbara former av hedersrelaterat förtryck har man kommit till slutsatsen att brottstypen olaga tvång kan tillämpas i många situationer då en person försöker att kontrollera en annan person, till exempel genom att tvinga den andra personen att täcka håret eller bära långärmad eller långbent klädsel eller förbjuda den andra personen att delta i exempelvis gymnastikundervisning. Vidare har konstaterats att brottstypen ofredande har ett mycket vitt tillämpningsområde när det gäller hänsynslösa gärningar.

När det gäller konsekvenser av förslaget kan konstateras att de som berörs närmast av övervägandet och förslag är gärningspersoner som begår upprepade hedersrelaterade brott mot samma brottsoffer. Dessa kan straffas betydligt strängare än i dag om den föreslagna regleringen införs. Visserligen finns det redan i dag en möjlighet att motverka sådan brottslighet med stöd av bestämmelserna om grov fridskränkning och grov

kvinnofridskränkning i 4 kap. 4 a § brottsbalken. Detta kräver dock att gärningspersonen och brottsoffret anses vara närstående i lagens mening i förhållande till varandra. Men den nya regleringen kan en skarpare reaktion på brottsligheten dömas ut utan krav på att en närstående relation ska föreligga och kunna bevisas. Brottsoffer som utsätts för upprepade hedersrelaterade brott påverkas naturligtvis också av den föreslagna regleringen eftersom deras möjligheter att få upprättelse och skydd mot gärningspersonen förbättras. Utredningen bedömer också att förslagen kommer att påverka personer som lever i en hedersrelaterad kontext på ett mer generellt plan.

Yttrande

HR- och utvecklingsavdelningen har tagit del av utredningen och anser att förslagen är realistiska och relevanta samt stödjer bedömningen att införandet av en särskild brottstyp har en normbildande effekt som på sikt bidrar till minskad förekomst av hedersrelaterat våld och annat sådant förtryck i samhället. Fagersta kommun ställer sig bakom utredningens förslag.

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen antar yttrandet som sitt eget.

Annika Hedberg Roth
Utvecklare med inriktning folkhälsa och jämlikhet

KS § 310

Dnr. 2020/ 0228

Remiss gällande SOU 2020:57 Ett särskilt hedersbrott

Justitiedepartementet har inkommit med en remiss gällande SOU 2020:57 Ett särskilt hedersbrott.

Regeringen beslutade den 18 juli 2019 att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att analysera och ta ställning till om det bör införas en särskild straffbestämmelse, med en egen brottsbeteckning, som uttryckligen tar sikte på hedersrelaterat våld och förtryck. Fagersta kommun har ombetts att lämna ett yttrande. HR och utveckling har tagit fram ett underlag som kommunstyrelsen föreslås anta som sitt eget.

Arbetsutskottet beslutade den 19 november 2020, paragraf 276, att föreslå kommunstyrelsen att anta HR och utvecklings yttrande som sitt eget och tillställer detta till Justitiedepartementet.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen antar HR och utvecklings yttrande som sitt eget och tillställer detta till Justitiedepartementet.

Skickas till:
Justitiedepartementet
HR och utveckling
Akten